Вип. IV. Р. 1906. Ч. 28. no. 28

ХРОНЇКА
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.

Справоздане за місяцї: вересень—грудень.

Засїданя Видїлу.

XII зас. дня 5 вересня.

1) Постановлено знову віддати ведене бухгальтерії д. Вас. ..гринови, що вів її вже давнїйше. 2) Постановлено перенести позиції ..ля видань Археоґрафічної Комісії та Етноґрафічної Комісії за ..906 р. на рік 1907 із причини, що сього року видають ся при..знені томи з попередних років. 3) Признано підмогу „Академіч..ому Домови“ в сумі 1.500 кор., платних у трьох ратах по 500 кор. в рр. 1906—1908. 4) Признано даром деякі книжки для учительської бібліотеки приватної руської дївочої ґімназії у Львові. 5) Постановлено закупити до музея старий образ, мальований на

дереві, що представляє страшний суд. 6) Принято одного нового члена. 7) Постановлено завести для льокаторів камениці правило, що більші помешканя мають виповідати на шість, менші на чотири тижні на перед і все перед першим.

XIII зас. дня 26 вересня.

1) Принято двох нових членів. 2) Постановлено взяти для помочи при порядкованю бібліотеки по пок. В. Лесевичу ще одну силу. 3) Ухвалено визичити петербурському Добродійному Товариству деякі кліші на українські теми. 4) Справу отвореня книгарні в неділї і сьвята відложено на пізнійше до полагодженя.

XIV зас. дня 18 жовтня.

1) Ухвалено визичити д-ру Ів. Раковському в Коломиї антропометричні прилади для робленя помірів. 2) Вибрано делеґатами до комітету в справі приміщеня бюста Т. Шевченка, що є тепер у посїданю Руского Товариства Педаґоґічного, д-ра Ев. Бурачинського і д. В. Гнатюка. 3) Ухвалено виплатити 100 кор. на покрите коштів памятника на гробі Маркіяна Шашкевича. 4) Принято до відомости подяку дирекції приватної руської дївочої ґімназії у Львові за даровані книжки. 5) Постановлено внести просьбу до намісництва для приспішеня виплати субвенції від міністерства за 1906 р. 6) Ухвалено звернути ся до д. Ф. Красицького в Київі з пропозицією, щоби намалював портрет Богдана Хмельницького для збірки портретів товариства. 7) Вислухано пропозицію перейняти на себе право власности видань Української Народньої Партії, але признано се неможливим. 8) Проф. М. Грушевський подав до відомости, що справа накладаня мита на українські книжки, привожені до Росії, полагоджена митовою радою некористно. 9) Ухвалено закупити до бібліотеки рукопись Гельвальда про Гуцулів, знайдену в однім німецькім антикварні. 10) Постановлено купити для інтролїґаторні машину до розтинаня паперу.

XV зас. дня 7 падолиста.

1) Принято одного нового члена. 2) Постановлено платити за ноти, поміщувані в виданях товариства так, як за матеріяли. 3) Признано д-ру Ів. Раковському в Коломиї 100 кор. підмоги на

роблене антропометричних помірів. 4) Постановлено звернути д. М. Біляшевському за його археольоґічну збірку кошти розкопок у квоті 100 рублїв. 5) Уповажнено проф. М. Грушевського поробити всякі кроки в справі ширеня видань товариства у Росії.

XVI зас. дня 20 падолиста.

1) Принято до відомости, що на підмогу з фонду А. Бончевського вплинуло 9 просьб. Підмоги признано (кожда по 220·26 кор.): Миколї Бажалукови, студ. фільософії у Львові, і Ярославови Федюкови, студ. фільософії у Відни. 2) Признано з власних засобів товариства підмоги: а) Д-ру Зенонови Кузелї, на продовжуване наукових занять у Відни, 300 кор. б) Богданови Бучинському, укінченому студ. фільософії у Львові, на продовжуване наукових занять 300 кор. в) Іванови Шпитковському, студ. фільософії у Львові, 200 кор. 4) Постановлено закупити для друку шкільних книжок 400 кільоґрамів черенок приблизно за 1000 кор. 5) Ухвалено полишити оба ателїє, вибудовані в „Академічнім Домі", в заряді товариства і призначити їх на уміщене етноґрафічних колекцій.

XVII зас. дня 12 грудня.

1) Відчитано проєкт нового акту унїверситетського фонда і постановлено повідомити жертводавця і його правного заступника, що Виділ готов проєкт приймити, з виїмком двох вказаних ним застережень. 2) Ухвалено не приставати на добровільну угоду із вдовою по пок. О. Кониськім у справі його леґата товариству. 3) Признано датки на коляду для бідних дітий: а) Школи ім. М. Шашкевича; б) Школи ім. Т. Шевченка; в) Школи вправ при жіночій учит. семінарії — кождій по 10 кор. 4) Відчитано лист тимчасового комітету для уряджена славянської вистави в Празї і постановлено відповісти, що товариство готово взяти в нїй участь, коли умови для нього будуть відповідні. 5) Принято одного нового члена. 6) Принято до відомости, що тов. „Січ" у Відни прислало до бібліотеки товариства збірку книжок, за які ухвалено дати йому в заміну иньші.

XVIII зас. дня 26 грудня.

1) Вибрано комісію, зложену з д-ра Е. Бурачинського, д. В. Гнатюка і д-ра Д. Лукіяновича, яка має відновити умову з управителем книгарні. 2) Поручено адміністрації дому подумати над справою вигіднїйшого поміщеня маґазину товариства, яке було би можливе найшвидше в опорожненім дімку на ґрунтї „Академічного Дому“. 3) Постановлено закупити до бібліотеки предложене рукописне евангеліє і рукописний ірмологіон. 4) Ухвалено вислати проф. Міллерови в Москві привіт по причині 25-лїтного його предсідательства в „Этногр. Отдѣлѣ Имп. Общества Любителей Естествознанія, Антропологіи и Этнографіи“.

Засїданя секций.

Засїданя історично-фільософічної секції.

XVI зас. дня 21 вересня.

1) Проф. М. Грушевський предложив працю д. Вадима Щербаковського п. н. „Типи деревляних церков на Українї“. 2) Той сам предложив працю проф. Володимира Перетца п. н. „Кияни в звістках Єзуітів із XVI—XVII ст.“ Обі працї ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст працї д. В. Щербаковського:

Архітектурний стиль деревляних церков на Українї почав своє істноване з незапамятних часів, — скінчив свій розвій у 1800 роцї, коли силою указу російського уряду було заборонено будувати церкви, які носили би на собі знаки українського стилю. Епоха найгарнїйшого розвою того стилю припадає на віки XVII і XVIII, коли політичне й культурне житє українського народу поплило найсильнїйшою струєю. Стиль виробив ся яскравий, характеристичний, одначе шабльону не було і трудно знайти дві церкві ідентичні між собою. Церкви будували ся з одною, двома, трьома, пятьма і девятьма банями. Банї були високо підняті, підтримували ся високими вісьмериками, а вісьмерики стояли на високих заломах. Ціла церква з низу аж до самого верха будувала ся на зруб і була заввишки сяжнів 15—18. Такі церкви мають по три або по чотири поверхи, кождий висший вузший від низшого.

Автор розглядає церкви кождої із тих систем окремо, подаючи найхарактеристичнїйші окази в фотоґрафічних знимках. Вза-

галї всїх сїл, де автор здіймав пляни й фотоґрафії з церков, вичислено 99 (повіти: сквирський, бердичівський, липовецький, уманський, таращанський, київський і радомиський). В кінці розвідки подана коротка характеристика внутрішньої й зверхньої церковної орнаментики.

Зміст працї проф. В. Перетца:

На підставі матеріялу, зібраного з листів і донесень єзуітів, що жили і розвивали діяльність у Москві з кінцем XVII і початком XVIII ст. (Письма и донесенія іезуитовъ о Россіи конца XVII и начала XVIII вв. — видане петербурської Археоґрафічної Комісії), автор малює єзуітських учених суперників — Киян, що переселили ся були в тім часї до Москви і розвивали там живу педаґоґічну і лїтературну діяльність. З єзуітських листів виходить, що відносини між Киянами і згаданими католицькими теольоґами були теплї і прихильні і вони знаходили в собі взаїмно ту сферу, де могла відітхнути душа европейця, що стужила ся в напів варварскім краю за европейськими людьми, за европейським способом веденя розмови, спорів й инь.

XVII зас. дня 13 жовтня.

1) На внесенє проф. М. Грушевського постановлено випустити нову серію „Руської історичної Бібліотеки“ під назвою „Українсько-руський Архів“. До першого тому увійде опис рукописів бібліотеки Народного Дому, зладжений д-ром І. Свєнціцьким. 2) Др. Зенон Кузеля предложив реферат п. н. „Причинки до народнїх вірувань з початків XIX столїтя“. 3) Др. І. Франко предложив працю п. н. „Кінцеві записки в староруських рукописах“. Обі працї ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст реферата д-ра З. Кузелї:

З нагоди двох документів крушельницької церкви, що в трохи відмінній формі були вже надруковані в „Матеріялах до культурної історії галицької Руси XVIII і XIX ст.“ в статї Ів. Е. Левицького „Два пастирські листи львів. еп. П. Білянського з рр. 1788 і 1795“, стр. 68, подає автор дві статї про упирів та про розношенє зарази і обговорює в них знаний до тепер матеріял про оба віруваня. У вступі звертає автор увагу на велику вартість студіованя писаної лїтератури минувших столїть, по чім, переходячи до обгово-

рюваних вірувань, подає їх ґенезу і розширене, використовуючи крім писаних матеріялів також власні записи, пороблені в часї етноґрафічної подорожі на Бойківщину в рр. 1904—5. В обох статях зібрана і досить значна бібліоґрафія.

Зміст праці д-ра Ів. Франка:

Автор подає деякі уваги про інтерес кінцевих записок, які стрічаємо на старих рукописах, і наводить кілька таких, доси не опублїкованих записок із ріжних львівських рукописів.

XVIII зас. дня 1 падолиста.

1) Д. Іван Крипякевич предложив розвідку п. н. „Львівські Русини в 1460—1550 рр." 2) Д. Іван Кревецький предложив працю п. н. „Помічні днї. Причинки до історії панщини в Галичинї в XIX ст." Обі працї ухвалено друкувати в „Записках". 3) О. Михайло Зубрицький предложив працю п. н. „Імена, назвища і прозвища у селян в Мшанци, старосамбірського повіта". Ухвалено друкувати в „Матеріялах до укр. руської етнольоґії".

Зміст праці д. Ів. Крипякевича:

Дотеперішня лїтература про львівську Русь в першій пол. XVI в. була репрезентована лиш Денисом Зубрицьким (Хронїка Львова, Хронїка льв. Ставропіґії) і Владиславом Ловіньским (Patrycyat i mieszczaństwo lw.); оба історики користували ся невеликим матеріялом і в своїх висновках були дещо тенденцийні: перший на користь, другий на некористь Русинів. Отся праця, опираючи ся на більшім недрукованім матеріялї (з міського архіва у Львові), має розібрати справу докладнїйше.

Числа Русинів у Львові в XVI в. поки що докладнїйше подати не можна; треба лише ствердити, що в самій міській теріторії (без ґроду) було тодї найменше 250 руських ґрунтів і що руська земельна власність побільшає ся, хоч міський уряд відносить ся до сього неприхильно. Руські міщане віддають ся всяким ремеслам: найбільше є кушнїрів, кравцїв і пекарів, й вони — разом із купцями — займають цїлу „руську" улицю в містї між мурами. Торговля обмежає ся головно на волах і рибі, але займає деколи поважну позицію в торговлї цїлого міста (до 20%). Економічний стан більшости Русинів досить поміркований; більші маєтки (як пр. найбільше нерухоме майно одного міщанина в сумі 900 зол. с. є 125.000 кор. нинїшньої валюти) трапляють ся рідко і довго

не удержують ся. Та проте Русь стоїть і в своїй духовій і в матеріяльній культурі на висоті всїх иньших націй міста; є звістки про руські школи і про шпиталї, про каменицї з різьбленою орнаментикою, далї про руські образи, книги, розкішну посудину, ріжні прикраси і т. и. Все те можна слїдити при історії значнійших міщанських родів так само, як і родин духовенства; відносини тих родів обговорені в розвідцї окремо. Зносини Львовян із Русинами иньших міст так само, як і близших сїл, дуже оживлені і до Львова йде все сьвіжий приплив руської людности. Відносини до чужонародних сусїдів ріжні: з Жидами живе Русь досить добре, з Вірменами йдуть незгоди ізза релїґійних причин, із католиками низших верств незгоди рідкі, до вищих верств відносить ся Русь ворожо з причини обмежень, які ті верстви при помочи маґістрату вкладали на руські ремесла, торговлю, релїґію.

Обмеженя терпіла руська громада не лише в приватних, але й у публичних відносинах: Русини зовсїм не мали права держати міські уряди. Против сього зачинає ся рух між Русинами: в 1521 1525 рр. шлють ся до корони петиції і скарги в справі упослїдженя; петиції лишили ся без успіха і сей полїтичний рух поки що устає. (Звістки про иниммй заговір Русинів 1534 р., коли мали потворитись якісь нелеґальні руські уряди, досить сумнївні). За те розвиває ся скоро церковне братство. Початок братства автор звязує з староруськими медовими братствами (доказом на таке походжене братства можуть бути червовні пири, які відбували ся ще в пол. XVI в.), але устрій братства є вже під сильним впливом цехового устрою. Підчас упадку галицької епископії братство здобуває собі велике значінє; його заслугою було в великій мірі відновленє епископства у Львові 1539 р.; першим епископом став Макар Тучапський, львівський міщанин і купець.

Зміст праці д. Ів. Кревецького:

Коли 20 падолиста 1781 р. вийшов із цїсарської канцелярії патент, що зредукував панщизняні обовязки підданих супротив дїдичів до трьох днів у тижнї, а 15 січня 1784 р. новий патент, що зносив надпроґрамові панщизняні додатки, т. зв. „помічні служби“ (Hilfsdienste), матеріяльні інтереси галицьких дїдичів були сильно загрожені. Від разу відчув ся брак робучих рук, яких не все можна було дістати навіть за доброю заплатою. Тому дїдичі стали заходити ся у Віднї коло того, щоби згадані постанови або зовсїм зне-

сено, або бодай притуплено їх вістрє. По довгих їх заходах, підпертих галицьким ґубернатором ґр. Бріґідом, вийшов вкінці дня 9 серпня 1786 р. новий патент, що вводив у житє нову інституцію т. зв. „помічних днів“ (Aushilfstage), — обовязкову платну поміч дїдичам зі сторони панщизняків у часї жнив і сїнокосів.

Історія сеї інституції, її практичне пристосоване в Галичинї, а вкінці повне знесене в 1846 р., — се зміст згаданої вище розвідки, опертої з одного боку на цїлім рядї цїсарських патентів і розпоряджень, з другого — на рукописнім матеріялї (пр. цїни за згадані „помічні днї“ в ріжних часах й околицях й инь.).

Зміст працї о. Мих. Зубрицького:

В сїй працї подано деякі звичаї при народженю дитини і при хрещеню; родичі вибирають деколи самі імя для дитини і просять, щоби духовний отець так охрестив її; незвичайних імен люди не люблять і перемінюють на знані. Дальше вичислено в працї урядові назви, а по них подано прозвища, під якими людий знають у селї і кличуть, при чім поділено їх на кілька розрядів по матерній, батьківській, родовій, ґрунтовій і індівідуальній системі. В кінци вичислено назви осіб споріднених і посвоячених із собою і подано, як люди кличуть один одного розмовляючи з собою.

XIX зас. дня 24 грудня.

1) Ухвалено на пропозицію проф. М. Грушевського присьвятити шесту книжку „Записок“ із 1906 р. проф. Володимирови Антоновичови з нагоди його ювилею і умістити в нїй його портрет. 2) Проф. М. Грушевський предложив працю д. Олександра Грушевського п. н. „З наукового і культурного українського житя другої пол. XIX ст.“. Ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст працї д. Ол. Грушевського:

З капітальної 20-томової біоґрафії М. Поґодіна, написаної М. Барсуковим (Н. Барсуковъ, Жизнь и труды М. П. Погодина, т. I—XX. 1888—1906) вибирає автор декілька інтересних епізодів з історії української суспільности 2-гої й 3-тьої четвертини XIX ст., ґрупуючи їх коло імен тодїшнїх українських діячів — Максимовича, Бодянського й Костомарова.

XX зас. дня 25 грудня.

1) Відчитано передмову д-ра І. Свєнціцького до „Опису рукописів муз. о. А. Петрушевича“ і ухвалено друкувати з деякими змінами. 2) Др. Ів. Франко предложив працю „Про галицькі шпихлїрі“, яку ухвалено друкувати як передмову до II т. „Українсько-руського Архіва“, що містить збірку документів про шпихлїрі в Галичинї на кінцї XVIII і початку XIX ст.

Зміст передмови д-ра І. Свєнціцького:

Подавши короткі відомости про „Музей А. Петрушевича“, автор вказав на загальний характер 45 описаних рукописів і 213 неописаних, при чім згадав і про ґрупи по столїтях. Головну часть передмови виповнила характеристика повістево-новелїстичного матеріялу, який стрічаємо на житейниках і прольоґах; рівнож згадав автор про вплив сусїдів, особливо польського елементу, на старинну галицьку письменність. З иньших точок належить згадати звернене уваги на звязь нового релїґійного сьвітогляду з давним дохристіянським, та на видні взаємини народньої словесности і книжної письменности. — Говорячи про поетичні засоби староруської письменности, автор звернув особливу увагу на діяльоґічно-драматичну форму „Вѣщании архаггеловы Маріи“, в яких він добачає деяку звязь славяно-византійського сходу з романським заходом.

Зміст працї д-ра І. Франка:

На основі збірки документів, захованої в бібліотецї Наук. Тов. ім. Шевченка, та рукописів бібліотеки Оссолїнських у Львові автор дає історію повстаня підданських шпіхлїрів у Галичинї за панованя Йосифа II і слїдить далї зріст, занепад, реорґанїзацію та нагле розвязане і змарноване сего фонду аж до р. 1840.

Засїданя фільольоґічної секції.

V зас. дня 20 жовтня.

Др. І. Франко відчитав свою працю п. н. „Есхатольоґічні апокріфи в руській лїтературі“, яку ухвалено друкувати як передмову до „Памяток укр. руської мови і лїтератури“, т. IV.

Зміст праці д-ра І. Франка:

Автор вказує з разу на обмеженє предмету своєї збірки, в яку втягнено чотири ґрупи памяток: катехізми на апокріфічні теми, зв. вопросоодвіти, апокаліпси про празники й обряди, зв. листи небесні, апокаліпси про загробове житє і апокаліпси про конець сьвіта, Антихриста і страшний суд. Обговоривши детальнїйше лїтературну історію деяких із тих памяток автор дає при кінцї огляд славянських праць і публїкацій на тім полї.

VI зас. дня 22 падолиста.

Др. Ів. Франко зреферував працю д. С. Людкевича п. н. „Уваги про народнї галицько-руські мельодії", яку ухвалено друкувати як передмову до XXI т. „Етноґрафічного Збірника".

Зміст праці д. С. Людкевича:

Галицько-руські народнї мельодії обіймають понад 1500 пісень із 59 сіл 20 повітів ріжних сторін Галичини (І том до ч. 731), списаних у головній части з фоноґрафу (на який були зібрані д. Й. Роздольським), подекуди доповнені варіянтами, записаними безпосередно від селян, або передапих посторонніми людьми. При записуваню пісень старав ся автор про вірність і докладність кождого, навіть попсованого варіянта. Упорядковано пісні відповідно до їх типових катеґорій: 1. Обрядові 1—216 (Обжинкові, Весільні, Колядки і Щедрівки та Веснянки і Гагілки). 2. Пісні звичайні (побутові) 217—1018. 3. Танкові і споріднені 1019—1300 і 4. Пісні напливові (культурного і етноґрафічного впливу) 1301—1416. Окремо при кінци додано пісні з лемківщини, як мельодії відмінного, словацько-польського типу, і додаткові варіянти. Галицькі мельодії хоч більш обмежені в будові як українські, то про те повинні як раз тому становити інтерес для етноґрафа, що заховали більше первісних признак прамельодій, а друге тому, що виказують велику ріжнородність, залежну від ґеоґрафічних і етноґрафічних впливів.

Засїданя мат.-прир.-лїкарської секції.

II зас. дня 20 жовтня.

1) На підставі реферату д-ра Івана Раковського в Коломиї ухвалено друкувати розвідку д. Ярослава Федюка п. н. „Bacteroidae“ у Збірнику секції. 2) Др. С. Рудницький предложив свою працю п. н. „Знадоби до морфольоґії придністрянського Підкарпатя“, яку ухвалено також друкувати у Збірнику секції. 3) Принято до відомости справозданє д-ра С. Рудницького з ґеоґрафічної екскурзії, яку він відбув літом 1906 р.

Засїданя комісий.

Засїданя археоґрафічної комісії.

III зас. дня 13 жовтня.

1) Принято до відомости, що вийшов із друку V том „Памяток українсько-руської мови і лїтератури“, зладжений д-ром К. Студиньским. 2) На пропозицію проф. М. Грушевського ухвалено видати збірку документів, що відносять ся до дїяльности Филипа Орлика, зібрану д. Федором Голїйчуком. 3) Визначено кредит для д. Ів. Кревецького і для д. Ів. Крипякевича на подорож до Кракова для архівальних занять.

IV зас. дня 25 грудня.

1) Принято до відомости, що вийшов із друку IV т. „Памяток укр. руської мови і лїтератури“, зладжений д-ром Ів Франком. 2) Постановлено віднести ся до петербурської Академії Наук із просьбою виробити для членів археоґрафічної комісії, а передовсїм для дд. Ів. Кревецького і Ів. Джиджори, дозвіл працювати в російських державних архівах. 3) Визначено дальший кредит для д. Ів. Джиджори на працю в архівах.

Засїданя статистичної комісії.

II зас. дня 1 падолиста.

1) Переведено дїскусію в справі потреби зреформованя урядової національної статистики і постановлено просити д-ра С. Днїстрянського, аби помістив у нїмецькім статистичнім видавництві статю про хиби дотеперішної національної статистики. 2) Проф. М. Грушевський предложив відбитки квестіонара до аґрарної статистики, які постановлено розіслати членам комісії.

Засїданя етноґрафічної комісії.

II зас. дня 21 вересня.

Др. Федор Вовк предложив справозданє зі своєї етноґрафічної екскурзії по Лемківщинї разом із д-ром Ів. Раковським і д-ром З. Кузелею, яке принято до відомости.

III зас. дня 7 падолиста.

1) Принято до відомости рахунки з екскурзії д-ра Ф. Вовка і товаришів, предложені д-ром І. Раковським, і ухвалено відповідні виплати. 2) Принято до відомости рахунок о. М. Зубрицького за фотоґрафії, пороблені на бажанє комісії і призначені до його праці про ношу гірняків. 3) Принято до відомости заяву д-ра І. Раковського, що він готов робити далї антропометричні і етнольоґічні екскурзії в Коломийщинї і Станїславівщинї, та постановлено звернути ся до Видїлу, аби виплатив йому на разї 100 кор. підмоги на 4 такі екскурзії. 5) Постановлено оголосити від комісії відозву до інтеліґентів, що живуть по селах, із просьбою записувати народнї обряди весїльні, які комісія задумує пізнїйше опублїкувати.

Справоздане з етноґрафічної екскурзії.

Вже четвертий рік робить др. Федор Вовк літом екскурзії по Галичині, а в части по Буковині й Угорській Руси, для антропометричних помірів нашої людности, і зібрав багаті матеріяли в тім напрямі, з великим числом фотоґрафій, які тепер тільки ждуть підсумованя і наукового оброблення та оголошеня друком, що незабаром буде зроблене. Для заокругленя тих студій вибрав ся др. Ф. Вовк літом 1906 р. при матеріяльній піддержці Етноґрафічної Комісії в товаристві д-ра З. Кузелї і д-ра Ів. Раковського на Лемківщину. Члени екскурзії в'їхали ся дня 8 серпня у Новім Санчи, де по нараді і засягненю інформацій постановили переїхати цілу Лемківщину всїми важнїйшими поперечними долинами, починаючи від сіл, положених найдальше на захід і полудне, аж до долини Сяну, а радше зелїзничої лїнії Устрики-Лютовиска-Беньова, себ то до Бойківщини. Відповідно до сього пляну переїхали члени екскурзії отсї місцевости, задержуючись у них у міру змоги довше або коротше: Злоцьке, Нововесь, Ганьчова, Гладишів, Маластів, Крампна, Граб, Поляна, Довжниця, Лупків.

В Н. Санчи, Грибові, Жмигороді і Сяноку задержували ся екскурзанти для порядкованя та висилки зібраного матеріялу — у всїх иньших зазначених місцевостях міряно і фотоґрафовано людий, фотоґрафовано убори, знаряди, хати, старі церкви та иньші замітні річи і розслїджувано жите, звичаї, ношу і мову Лемків; багато фотоґрафій знято і в иньших місцевостях.

Оттак удало ся екскурзантам зібрати около 150 точних антропольоґічних помірів і описів, около 400 фотоґрафій, багату ет-

ноґрафічну збірку (власність д-ра Ф. Вовка) та здобути не мало нового матеріялу для етноґрафії і лінґвістики.

По скінченю екскурзії показало ся, що для доповненя і заокругленя дослідів дуже придало би ся рослідити ще ті села, що лежать оазами посеред Мазурщини, а то передовсім: Щавницю, Шляхтову, Явірки і Чорну та долину Сяну, особливо кут між Тїсною, Беньовою і Смільником — та сього екскурзанти не могли вже доповнити. Вислїди експедиції будуть оголошені в своїм часї у виданях товариства.

Матеріяльну підмогу від Етноґр. Комісії дістав у 1906 р. також д. Волод. Левинський, студент уніврситету у Львові, на екскурзію по Бойківщинї. Екскурзію відбував він у серпни і переїхав отсї села: Доброгостів, Уличко, Орове, Ямільницю, Підгородцї, Урички. В останнім селї приарештував одначе його жандарм не вважаючи на леґітімацію, як підозрілого волоцюгу, і відставив до староства в Стрию, де вправдї сконстатовано ідентичність його особи і на другий день вечером випущено на волю, але продовжувати екскурзії він не мав уже змоги і мусів її перервати. Успіх екскурзії д. В. Левинського досить одначе показний. Він записав за той час: 25 місцевих переказів, 80 оповідань із демонольоґії, 40 колядок і щедрівок, весілє, 1 обжинкову пісню, 3 лірницькі пісні, 18 баляд, 3 вертепні забави, 1 пісню про панщину і одну про Нечая.

Незначну підмогу дістав іще д. Ів. Савицький, який передав опісля такі матеріяли, зібрані переважно в околицях Львова: 35 оповідань із демонольоґії, переважно про страхи, записані одначе часто від злих оповідачів, через те нерівні; 40 порноґрафічних пісень, головно коломийок та козачків; 443 коломийки; 81 козачків; 167 штаєрів (краковяків).

Справоздане з бібліотеки

за час від 15 вересня до 31 грудня 1906 р.

І. Книжковий відділ. У часї від 15 вересня до 31 грудня вписано в картковий катальоґ 617 нових чисел (від 10.456 до 11.073) у 1316 томах і випусках; нових періодиків і томів дописано 955. Разом вписано 2.271 нових томів і випусків. Крім того переписано з карткового катальоґа у бібліотечну інвентарну книгу 558 чисел (від 10.099 до 10.657).

У тім часї закуплено для бібліотеки книгарською дорогою 33 томів за 268·44 кор., антикварською 36 т. за 116·40 кор.; разом 69 т. за 384·84 кор. Крім того дістала бібліотека з обміну з науковими інституціями й редакціями 952 томів і випусків, у дарі 524 томів і 57 дрібних друків (дарували оті дд.: М. Білоус — 125 т., др. О. Маковей — 125 т., П. Крат — 100 т., Р. Заклинський — 41 т. + 57 дріб. друків, Ів. Проць — 59 т., Б. Заклинський — 14 т., К. Беднарський — 11 т., Ів. Возняк — 10 т.; по 7 т.: В. Левинський, М. Пасїчняк; по 5 т.: М. Петрицький, др. Іл. Сьвятицький, др. Ів. Франко; Б. Грінченко (Київ) — 4 т.; проф. Д. Еварницький (Катеринослав) — 3 т.; по 2 т.: А. Веретельник, Ів. Шеховичівна, М. Щуровський; по 1 т.: Ів. Галан, Д. Ґреґолинський, В. Мировець (Київ), М. Павлик, Хв. Вовк (Петерб.). Разом із купна, обміну й дарів — 1545 томів і випусків і 57 дріб. друків. До переплету віддано 228 томів.

У тім часї ухвалою Видїлу розширено бібліотеку о одну велику салю, в якій уставлено вже нові шафи й електричне осьвіт-

лене. Від січня 1907 р. зачнеть ся робота коло вставлюваня в тій салї книжок пок. В. Лесевича, яких спис прийшов недавно до нашої бібліотеки. Також переведено переговори з хв. Управою бібліотеки „Народного Дому“ у Львові в цїли взаїмної виміни дублетів; перенесене книжок відбудеть ся одначе аж у перших місяцях 1907 р.

II. Рукописний відділ. У тім кварталї дарували оті дд.: Р. Заклиньский — 347 листів й актів з XVIII—XIX ст. (переважно приватних паперів А. Вівгофера зі Станїславова), о. Й. Д . . . ський — 3 томи копій т. зв. парохіяльних протоколів (з рр. 1780—1854), Б. Заклиньский — 2 рук.; по 1 рук.: Ф. Голійчук, В. Гнатюк, В. Кипріян, А. Веретельник, М. Щуровський. Крім того куплено на Угорщинї (через д. Г. С . . . ського) за 30 кор. рукописне Евангеліє з XVI ст. (угорсько-руського походженя) й рук. Ірмолоґіон з XVII ст. (галицького походженя).

Бібліотека була 2 рази на тиждень відтворена для ужитку публики від год. 3—6 по полудни. В тім часї користало з неї 78 осіб, що зголосили ся 335 разів і визичили 546 томів книжок і журналів.

Іван Кревецький, Іван Джиджора, Олекса Іванчук.

Нові виданя Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присьвячена передовсім українській історії, фільольоґії й етноґрафії, виходить у Львові що два місяці під редакцією Михайла Грушевського. Рік XV, 1906. Кн. V. Т. LXXIII. Зміст: 1) Зміст LXXIII тому. Ст. 3–4 (по українськи й по німецьки). — 2) Др. Іван Франко, До історії українського вертепа. Історично-літературні студії й матеріяли. VI—X (кінець). Ст. 5—64. 3) Філярет Колесса, Ритміка українських народних пісень. IV. (Кінець буде). Ст. 65—118. — 4) Михайло Зубрицький, Велика родина в Мшанци старосамбірського пов. Ст. 119—124. — 5) Іван Кревецький, До орґанізованя національних ґвардій в р. 1848: Польська нелеґальна ґвардія в Станіславові. Ст. 125—142. — 6) Іван Крипякевич, Автобіоґрафія холмського сьвященника з першої половини XIX віка. Ст. 143—157. — 7) Miscellanea ст. 158—165: а) З облоги Белза в 1352 р. (звістка з сучасної грамоти короля Людовика угорського), подав Мих. Грушевський; б) Польська „Реєнція" в Станіславові, под. Б. Заклинський; в) До ґенези творчости М. Шашкевича, под. І. Созанський. — 8) Наукова хроніка: Огляд часописей за 1905 р.: Часописи українсько-руські, огляд І. Джиджори й І. Кревецького. Ст. 166—186. — 8) Бібліоґрафія (рецензії й справоздання) ст. 187—238.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присьвячена передовсім українській історії, фільольоґії й етноґрафії, виходить у Львові що два місяці під редакцією Михайла Грушевського. Р. XV. Кн. VI. Т. LXXIV. Львів, 1906. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. IV + 244, 8^{0}. Ціна

3 кор. Зміст: 1) Зміст тому, ст. III—IV. — 2) Присьвята і портрет Володимира Антоновича (з нагоди його ювилею), с. 1—4. — 3) До біоґрафії митрополита Онисифора Дівочки, написав Михайло Грушевський, с. 5—9. — 4) Деревляні церкви на Україні й їх типи, написав Вадим Щербаковський (з 26 плянами й малюнками), с. 10—32. — 5) Ритміка українських народних пісень, написав Філярет Колесса. Огляд пісенних форм української народної поезії (докінченнє IV розділу), с. 33—68. — 6) З українського культурного і наукового житя в середині XIX в., подав Олександр Грушевський, с. 69—92. — 7) Село Мшанець Старосамбірського повіта. Матеріяли до історії галицького села, зібрав Михайло Зубрицький. Акти ч. CVIII—CXLII, с. 93—128. — 8) Miscellanea: а) З незнаної польської рукописи XVII в., подав Др. В. Щурат; б) Польські пісні записані Українцем при кінці XVII століття, подав Др. В. Перетц; в) Кінцеві записки в староруських рукописах, под. Др. І. Франко, с. 129—149. — 9) Наукова хроніка: Огляд часописей за рік 1905 (докінченнє), с. 150—198. — 10) Бібліоґрафія (рецензії й справоздання, реєстр обговорених публікацій), с. 199—242. — 11) Оголошення, с. 243—244.

Памятки українсько-руської мови і літератури. Видає Археоґрафічна Комісія Наукового Товариства імени Шевченка. **Т. IV.** Апокріфи і леґенди з українських рукописів, зібрав, упорядкував і пояснив др. Іван Франко. Т. IV. Апокріфи есхатольоґічні. У Львові, 1906. Ст. XLVIII+524, 8°. Зміст: 1) Передмова. Ст. I—XLVII. — 2) Катехізми на апокріфічні теми. Ст. 1—48. — 3) Апокаліпси про правники і обряди. Ст. 49—103. — 4) Апокаліпси про загробове житє. Ст. 104—248. 5) Апокаліпси про конець сьвіта. Ст. 249—400. — 6) Додатки і поправки. Ст. 401—472. — 7) Показчик творів цитованих у примітках і нотах. Ст. 473—478. — 8) Показчик імен власних і ґеоґрафічних. Ст. 479—488. — 9) Покажчик рідких і неясних слів. Ст. 489—515. — 10) Зміст. Ст. 517—522. — 11) Поправки друкарських помилок. Ст. 523—524.

Руська Історична Бібліотека. Серія друга. Українсько-руський Архів. Видає історично-фільософічна секція Наукового Товариства імени Шевченка. **Т. I.** Рукописи львівських збірок. Випуск I. *Опис рукописів Народного дому* в колекції Ант. Петрушевича. Частина перша, зладив др. Іларіон Свєнціцький.

У Львові, 1906. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. XIV+242, 8°. **Зміст:** Переднє слово. Ст. V—VII. — Передмова. Ст. VIII—XIV. — **I.** Ізмараґд XVI в. Ст. 1—30. — **II.** Кормчі і Номоканони. Ст. 31—62. — **III.** Варлаам і Йоасаф, Кирил і Мефодій. Ст. 63—75. — **IV.** Прологи. Ст. 76—107. — **V.** Торжественники. Ст. 108—149. — **VI.** Книги аскетичні. Ст. 150—171. — **VII.** Збірники ріжного змісту. Ст. 172—226. — Показчик. Ст. 227—239. — Зміст. Ст. 241—242.

Матеріяли до українсько-руської етнольоґії. Т. VIII. Дитина в звичаях і віруваннях українського народа. Матеріяли з полудневої Київщини, зібрав Мр. Г. Обробив др. Зенон Кузеля. У Львові, 1906. Ст. VIII+VI+222, 8°. **Зміст:** Від впорядчика. Ст. I–VI. — Вступні уваги. Ст. 1—59. — I. Жінка і її полове житє перед вагітністю і в часї вагітности. Ст. 60—126. — II. Дитина по приходу на сьвіт. Ст. 127—176. — III. Роди. Ст. 163—176. — IV. Обряди і звичаї від уродженя дитини до виводу. Ст. 177–207. — V. Відміна. Ст. 208—212. — Реєстр книжок цитованих в скороченю. Ст. 213.

Етноґрафічний Збірник. Видає Етноґрафічна Комісія Наукового Товариства імени Шевченка. **Т. XXI.** Галицько-руські народні мельодії зібрані на фоноґраф Йосифом Роздольським, списав і зредаґував Станїслав Людкевич. Часть I. У Львові, 1906. Ст. XXIV+188, 8°.

Часопись правнича і економічна. Т. IX. Правничі і економічні розвідки історично-фільософічної секциї Наук. Тов. ім. Шевченка. Редактор др. Станїслав Днїстряньский. У Львові, 1906. Ст. 264, 8°. Ціна 4 кор. **Зміст:** 1) Василь Панейко, Трест. Ст. 1—34. — 2) Микола Бодруґ, Про закази погбуваня. Ст. 1—45. — 3) Правник, Реформа виборчого права в Австриї. Ст. 1—138. — 4) Із судової практики, — пишуть Ярослав Ільницький, Антін Дольницький і Лев Кульчицький. Ст. 1—28. — 5) Оцінки і реферати. Ст. 1—18.

Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Вип. III. Ч. 27. Справоздане за місяці: май—серпень. Львів, 1906. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 24, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Засїданя Видїлу. — Засїданя секцій. (В. Панейко — Трест. Правник — Реформа виборчого права в Австрії. В. Перетц — Українське питане в осьвітленю польського поета XVII ст. З. Кузеля — Етноґрафія в західно-европейських часописях за 1905 р.

І. Джиджора — Причинки до новійшої української історіографії. М. Грушевський — Лист Володимирської громади з 1324 р. Ів. Крипякевич — Автобіографія сьвященника з Холмщини в першій половині XIX ст. Ів. Кревецький — До історії організованя нац. ґвардії в 1848 р. Мр. Г. — Дитина в народніх віруванях. Др. І. Франко — Польсько-руський вертеп. І. Маслов — Огляд рукописів Київо-Софійської катедри). — Засіданя Комісій. — Конкурс на запомоги з фонду А. Бончевського. — Справоздання з бібліотеки. — Товариства й інституції, що приступили до обміну виданями. — Нові виданя Товариства.

Chronik der ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Jhrgg. 1906. Heft I. N. 25. Bericht für das Jahr 1905. Львів, 1906. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 56, 8⁰. Ціна 1 кор. Зміст: Bericht für das Jahr 1905: Tätigkeit des Ausschusses. — Tätigkeit der Sektionen und Kommissionen. — Wissenschaftliche Publikationen. — Ehrenmitglieder. — Wirkliche Mitglieder. — Vladimir Lesevyč, ein Nekrolog. — Mitglieder der Kommissionen. — Administration der Gesellschaft. — Die im J. 1905 im Tauschverkehr der Publikationen mit der Gesellschaft stehenden Institutionen. — Stand der Bibliothek. — Stand des Museums. — Rechnung der wissenschaftlichen Publikationen. — Kassabericht.

Відбитки.

Іван Франко. До історії українського вертепа XVIII в. (Відбитка з „Записок“, т. 71—73). Львів, 1906. Ст. 152, 8⁰. Ціна 1·60 кор.

Велика родина в Мшанци, Старосамбірського пов. Написав Михайло Зубрицький. (Відбитка з „Записок“, т. 73.) У Львові, 1906. Ст. 6, 8⁰. Ціна 10 сот.

До історії орґанізованя національних ґвардій в 1848 р. Польська „нелеґальна“ ґвардія в Станіславові. Написав Іван Кревецький. (Відбитка з „Записок“, т. 73). У Львові, 1906. Ст. 18, 8⁰. Ціна 20 сот.

Автобіоґрафія холмського сьвященника з першої половини XIX віка. Подав Іван Крипякевич. (Відбитка з „Записок“, т. 73.) У Львові, 1906. Ст. 16, 8⁰. Ціна 15 сот.

Вадим Щербаковський. Деревляні церкви на Україні і їх типи. (Відбитка з „Записок", т. 79). У Львові, 1906. Ст. 24, 8⁰. Ціна 1 кор.

Др. В. Щурат. З незнаної польської рукописи XVII в. (Відбитка з „Записок", т. 74). У Львові, 1906. Ст. 14, 8⁰. Ціна 15 с.

Реформа виборчого права в Австрії. Пише Правник. (Відбитка з „Часописи правничої і економічної", т. IX). У Львові, 1906. Ст. 138, 8⁰. Ціна 1·50 кор.

Трест. Правно-економічний нарис. Пише Василь Панейко. (Відбитка з „Часописи правн. і екон.", т. IX). У Львові, 1906. Ст. 34, 8⁰. Ціна 35 сот.

Про закази позбуваня. Написав Микола Бодруґ. (Відбитка з „Часописи прав. і екон.", т. IX). У Львові, 1906. Ст. 46, 8⁰. Ціна 50 сот.

Із судової практики. Пише Яр. Ільницький, Ан. Дольницький, Л. Кульчицький. (Відбитка з „Часописи правн. і екон." т. IX). У Львові, 1906. Ст. 28, 8⁰. Ціна 30 сот.

